8 කතා බහට සංයමයක්

‘එකෝමත් එක රටක හිටියා ලස්සන කුමාරිකාවක්’ යනුවෙන් කතන්දරයක් කියා දෙන්නට සැරසෙන ආත්තම්මාට හෝ සීයාට හෝ නෙත් අයා ගෙන මුව අයා ගෙන සවන් දෙන පොඩිත්තන් ඒ කතන්දරවල අග මුල හාරා අවුස්සන්නේ නොයෙකුත් ප්‍රශ්න නගමිනි. සවන් දීමේ පුරුද්ද කෙනෙකුගේ කථනය ද හැඩ ගස්වයි. සවන් දීමෙන් අවබෝධය පහසු වෙයි. අවබෝධය නොමැති වූ විට ප්‍රතිචාර දැක්වීම පහසු නො වනු ඇත.

මනාව සවන් දීමෙන් අනෙකාගේ හැඟීම් තේරුම් ගත හැකි ය. ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී පුද්ගලයාගේ ස්වභාවය තේරුම් ගෙන ඒ අනුව හා ඊට ගැළපෙන ලෙස හඬ හා වචන භාවිත කළ යුතු ය. එසේ නො වුව හොත් බොහෝ ගැටලු මතු වෙයි. සංවාදයක දී සංයමයෙන් හා ආචාරශීලීව කරන කතා බහ, යහපත් මිනිසුන් නිර්මාණය කිරීමට හේතු වෙයි. සවන් දී ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී අප අතර සුහදතාව වර්ධනය කර ගැනීම ඉතා වැදගත් වෙයි.

විවේක කාලය අවසන් වූ බව දැනුම් දෙන සීනුව නාද වීමත් සමග ගුරුතුමිය පන්තියට පැමිණියා ය.

ගුරුතුමිය: " මම අද මේ දරුවන්ට පැහැදිලි කරන්නට සූදානම් වෙන්නේ අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ දී අප සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු ගැන යි. ඉඳුනිලුත්, මහේන්ද්‍රත්, පූර්ණිමාත්, චාමින්දත් එන්න පන්තිය ඉස්සරහට. මම දැන් මේ හතර දෙනාට භාර දෙනවා සකස් කර ගත් සංවාද හතරක්. සංවාදය ඉදිරිපත් කරන්න යහළුවනුත් සම්බන්ධ කර ගන්න."

පළමුවැනි සංවාදය

ස්ථානය:	ජියුගාවෝකා දුම්රිය නැවතුම් පොළ. (ටිකට් දොරටුවෙන් පිට වීමට මව, ටොට්ටෝ චංගේ අතින් අල්ලා ගනී.)
ටොට්ටෝ චං:	"මම මේක තියා ගන්න ද?" (අතේ මිරිකා ගෙන සිටි අගනා ටිකට් පත, ටිකට් එකතු කරන්නාට දීමට මැළිව අසයි.)
ටිකට් එකතු කරන්නා:	"බැහැ, ඔයාට ඒක තියා ගන්න බැහැ"
ටොට්ටෝ චං:	"මේ ඔක්කොම ඔයාගෙ ද?" (ටිකට් පත්වලින් පිරුණු පෙට්ටිය දෙස බලමින් අසයි.)
ටිකට් එකතු කරන්නා:	"නෑ, නෑ, ඒවා අයිති දුම්රිය ස්ථානයට."
ටොට්ටෝ චං:	"මං ලොකු වුණා ම ටිකට් විකුණන කෙනෙක් වෙන්න ඕනෑ."
ටිකට් එකතු කරන්නා:	"මගේ චූටි පුතාටත් දුම්රිය පොළේ රස්සාවක් ඕනෑ ලු. ඔව්, ඔයාටත් එයත් එක්ක වැඩ කරන්න පුළුවන්."
ටොට්ටෝ චං:	"මං ලොකු වුණා ම ටිකට් එකතු කරන කෙනෙක් වෙනවා" (ඈතින් නැවතී සිටි මවට හඬ ගා කියයි)
මව:	"මං හිතුවේ ඔයා ඔත්තුකාරියක් වෙන්න යනවා කියලා."
ටොට්ටෝ චං :	"ඔත්තු බලන ගමන් ම ටිකට් විකුණන කෙනෙකුත් වෙන්න මට බැරි ද?"

ගුරුතුමිය: මේ සංවාදය සකස් කර ගත්තේ, දශකාර ජපන් දැරියක හා අසිරිමත් පාසලක් පිළිබඳව ලියැවුණු ජපන් ජාතික ටෙට්සුකෝ කුරොයානගී ලියූ ලීලානන්ද ගමාච්චි මහතා පරිවර්තනය කළ **හරි පුදුම ඉස්කෝලේ** කියන පොත ඇසුරෙන්. ඒ සංවාදය ගැන ඔබේ අදහස් ඉදිරිපත් කරන්න.''

උත්පලා: ''ටොට්ටෝ චං ටිකට් පතට ආසාවෙන් ටිකට් පත් එකතු කරන්නා සමග කළ කතා බහ හරි ම අපූරුයි. දෙදෙනා ම එකිනෙකාට සාවධානව ඇහුම්කන් දීම නිසා සුහදව වෙන් වුණා. ටොට්ටෝ චංගේ මවත්, ඒ දෙදෙනා අතරට නො පැන දෙදෙනාගේ සංවාදයට සවන් දුන්නා. ටොට්ටෝ චං ටිකට් එකතු කරන්නාගේ තත්ත්වය තේරුම් ගත්තා. ඒ සංවාදය අපූරුවට ඉදිරිපත් කළ සහෝදර සහෝදරියන්ට ස්තුති යි.''

දෙවැනි සංවාදය

ස්ථානයඃ නිමල්ගේ නිවස

''පුතා, උඹ යන්ට කැමති ද නුවර?''

''නෑ''

''ඇයි?''

''මට මෙහෙ හොඳයි''

''එහෙ ගියොත් සුදු අප්පොත් එක්ක සෙල්ලම් කරතැකි''

''මෙහි හිටියොත් අප්පච්චිගේ වැඩට උදවු කරන්ට පුළුවෙනි නොවැ''

''ඒකට කමක් නෑ. උඹ පලයන් නුවර. ගෙදර ගිහිල්ලා අම්මාට කියලා මොකක්වත් ඇඳ ගෙන කාරිය වරෙන්''

''කවදා ද අප්පච්චි මං ආයෙ එන්නේ?''

''මැණිකෙලා කී දවසක වරෙන්''

''අප්පච්චි කියන්නේ මට යන්ට ම කියල ද?''

''ඔව්, ගිහින් වරෙන්. නැත්තං කුමාරිහාමිලා තරහ වෙයි.''

ගුරුතුමිය: මේ සංවාදය සකස් කර ගත්තේ ටී.බී. ඉලංගරත්න මහතා විසින් රචනා කරන ලද අඹ **යහළුවෝ** නවකතාව ඇසුරෙන්. නවකතාවට අනුව නිමල් සහ පියා අතර ඇති වූ කතාබහක් තමයි දැන් ඉදිරිපත් කළේ. නිමල් තමන්ගේ

තාත්තා සමග කතාබහ කරන්නේ ඉතා ම ගරුසරුව. ඒ වාගේ ම ළෙන්ගතුව බව ඔබ දකින්න ඇති. නිමල් නුවර යාමට අකමැති වුණත් එය ප්‍රකාශ කරන්නේ තරහකින් නො වෙයි. බොහෝ ම ආචාරශීලීව, කරුණාවන්තව. ඒ සංවාදය ඉදිරිපත් කළ දරුවන්ටත් අපි අත්පොළසන් නාදයක් ලබා දෙමු.

තුන්වැනි සංවාදය

ස්ථානයː ගැමි නිවසක්

"අම්මේ, අපි ගිහින් එන්නම්."

"මගේ පුතාට තුනුරුවන් පිහිටයි"

"අක්කේ"

"මොකද මල්ලී, මොනවත් බැරි වුණා ද?"

"ඕක තමයි. මම ඊයේ රෑත් කිවුවේ, ගෙන යන ඒවා හොඳ සිහියෙන් දාගන්න කියලා"

"නෑ මං කතා කළේ මල් පාත්තිය බලා ගන්න කියන්න."

"අක්කට බැරි නම් ලොකු නංගිටවත් කියලා වතුර දම්මවන්න ඕනෑ"

"නෑ මල්ලියෙ, මට පුළුවන් ඔය මල් පාත්තියට සාත්තු කරන්න."

ගුරුතුමියː මේ සංවාදය සකස් කර ගත්තේ මඩවල එස්. රත්නායක මහතාගේ **අක්කර පහ** කෘතියෙන්. එක් සහෝදරයකු නිවසින් පිටව යද්දී අනෙක් සහෝදර සහෝදරියන් වගකීම් භාර ගැනීමට ඉදිරිපත් වන අවස්ථාවක්. සහෝදර සහෝදරියන් අතර පවතින බැඳීම මත කෙනෙකු අනෙකා වෙනුවෙන් කටයුතු කරන්නට පෙලඹෙන්නේ එම ඉල්ලීමෙහි පවතින කාරුණිකභාවය නිසා යි. අණ කිරීමකට වඩා ඉල්ලීමකට ප්‍රතිචාර දක්වන්නට ඕනෑ ම කෙනෙක් කැමති යි. මේ සංවාදයෙන් ඒ බව පැහැදිලි වෙනවා. මේ දූලා පුතාලටත් බොහෝ ම ස්තුති යි. මේ සංවාදයට සහභාගි වුණාට.

හතරවැනි සංවාදය

ස්ථානය: පරගොඩ පන්සල
(බෝධි පූජාව සඳහා පැමිණි සැදැහැවත්හු බෝ මළුව අමදින්නට වූහ)

විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ: "උපාසක මහත්තයෝ, අද බෝධි පූජාවේ ප්‍රධාන දායක තැන කවුද?"

උපාසක තැන: "අවසරයි, ලොකු හාමුදුරුවනේ, අද බෝධි පූජාව විදානෙ රාලහාමිගේ ගෙදරින්."

විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ: "විදානෙ රාලහාමි පැමිණිලා ද?"

උපාසක තැන: "එහෙයි, හාමුදුරුවනේ. උන්නැහේ බුද්ධ පූජාවට ගිලන්පස සූදානම් කරනවා."

විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ: "ඒ කටයුතු අහවර වුණා ම ආවාස ගෙට ඇවිත් මාව බැහැ දකින්ඩ කියනවා හොඳයි. පොඩි හාමුදුරුවෝ පූජාවට වඩියි."

උපාසක තැන: "එහෙමයි, අපේ හාමුදුරුවනේ. මට යන්ඩ අවසර"

විහාරාධිපති ස්වාමීන් වහන්සේ: "හොඳ යි. ගොහින් එන්ඩ."

ගුරුතුමියː මේ සංවාදය අපි මීට පෙර ඉදිරිපත් කළ සංවාදවලට වඩා වෙනස්. මේ පූජ්‍ය පක්ෂය සමග කෙරෙන සංවාදයක් ලෙස නිර්මාණය කර ගත් දෙබසක්. මෙහි දී යොදා ගත් වාංමාලාව වෙනස්. සාමාන්‍ය පුද්ගලයන් සමග කතා බහ කිරීමට යොදා ගන්නා භාෂාව පූජක උතුමන් සමග කතා බහ කරද්දී යොදා ගන්න බැහැ. ඉතා ම සංවරව ආචාරශීලීව ගෞරවාන්විතව තමයි අප කතා කළ යුතු වන්නේ. ඒ සංවාදය ඉදිරිපත් කළ දරුවන්ටත් බොහෝම ස්තුති යි.

කතා බහේ දී අනෙකාට සවන් දීම ඔහුට කරන ලොකු ම ගෞරවය යි. සවන් දී ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී ඒ ඒ අවස්ථාවට ගැළපෙන ලෙස හඬ පාලනය කර ගත යුතු යි. නැත්නම් අනවශ්‍ය ඝෝෂාවක් ඇති වෙනවා. සංවාදයේ දී අනෙක් තැනැත්තාගේ හිත රිදවීම අයහපත් හැසිරීමක්. ඒ අයගේ ගෞරවය රැකෙන

පරිදි ඉතා ම විනීතව, සංවරව සංයමයෙන් කතා කිරීම තමන්ගේ හික්මුණු බව හා යහපත් හැදියාව පෙන්වන කැඩපතක්. අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමේ දී මේ කරුණු හොඳින් මතකයේ රඳවා ගන්න. දැන් හැම දෙනා ම නැගිටින්න. ආයුබෝවන්! දරුවනේ.”

ළමයි: “ආයුබෝවන් ! ගුරුතුමියනි.”

ලිඛිත අභ්‍යාස

1. පාසල් භූමියේ, තම පන්තියට අදාළ කොටස පිරිසිදු කිරීම හා අලංකාර කිරීම නිසි ලෙස පවත්වා ගෙන යෑමට ගත යුතු ක්‍රියා මාර්ග පිළිබඳව කෙරෙන සාකච්ඡාවක් ඇසුරෙන් සංවාදයක් ගොඩ නගන්න.
2. ලියුමක්, ලියාපදිංචි තැපෑලෙන් යැවීම සඳහා තැපැල් කන්තෝරුවට යන ඔබ එහි සේවය කරන නිලධාරියකුගෙන් අවශ්‍ය උපදෙස් ලබා ගන්නා ආකාරය සංවාදයකට නගන්න.
3. දහම් පාසලේ පැවැත්වෙන උදය රැස්වීම ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රධානාචාර්යතුමාට ආරාධනා කරමින් එතුමා සමග කරන කතා බහ ඇසුරෙන් සංවාදයක් නිර්මාණය කරන්න.
4. තම ආදරණීය මව හෝ පියා හෝ කනගාටුවෙන් සිටින අවස්ථාවක ඇය හෝ ඔහු හෝ සමග කරන සුහද කතා බහ සංවාදයකට නගන්න.

ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස

1. සවන් දී ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ දී සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු ගැන අවධානය යොමු නො කිරීමෙන් සිදු වුණු කලබැගෑනියක් නාට්‍යානුසාරයෙන් ඉදිරිපත් කරන්න.
2. සන්නිවේදනයේ දී ශ්‍රවණය හා කථනය යහපත් ලෙස යොදා ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය උපදෙස් ‘පුවරු වැකි’ ලෙස නිර්මාණය කර පාසලෙහි ප්‍රදර්ශනය කරන්න.
3. ඔබ නිර්මාණය කළ සංවාද වාචිකව ඉදිරිපත් කරන්න.
4. පාඩමෙහි ඇතුළත් සංවාද රංගනය කරන්න.